Coalitieakkoord 2022 – 2026 (concept)

Versie 2: 11-4-2022

Het Coalitieakkoord

Door enerzijds te kiezen voor een zo breed mogelijk draagvlak in de raad, moeten anderzijds partijen zich wel kunnen profileren. Daar past geen dichtgetimmerd coalitieakkoord bij. Ook het dualisme komt beter tot zijn recht indien er tijdens de komende raadsperiode keuzes gemaakt kunnen worden zonder dat de uitkomsten daarvan op voorhand vastliggen. Bovendien is het in de huidige omstandigheden in een periode waar de crises zich in een rap tempo opvolgen, onmogelijk om gedetailleerde lange-termijnkeuzes te maken.

De ingrediënten van een coalitieakkoord zitten in de afzonderlijke verkiezingsprogramma's. Die programma's zijn samengevat in de gemeentelijk verkiezingskrant, gerangschikt op thema's. (Zie bijlage) Tijdens de informatieronde zijn bij partijen de speerpunten opgehaald. Die inventarisatie is weergegeven in onderstaande tabel.

VVD	**PvdA**	**DGP**
Speerpunten		
Sluitende begroting. Gebruik maken van deskundigheid van eigen burgers in plaats van externe inhuur. Jeugdzorg meer preventief organiseren om aanspraak op Jeugdzorg te verminderen Samenwerkingsvormen verdiepen. (Eigen) landelijke netwerk inzetten om meer geld voor gemeenten te krijgen. Bezuinigen in het uiterste geval waarbij eerst de mogelijkheden uit ZBB traject benut moeten worden.	Minimabeleid: goed in beeld brengen van de minima en sturen op zelfredzaam Laagdrempeligheid toegang tot zorg, hulp en voorzieningen.	Er moet een oplossing komen voor de verkeersproblematiek Groesbeekseweg en Ringbaan-Heumensebaan en spoorbruggetje.
Verkeersproblematiek Groesbeek A73: Er moet een definitieve oplossing komen. Rapport afwachten. In ieder geval géén 5a variant. Daarna invulling spoorzone en eventuele verkoop onder voorwaarden.	Sociale Woningbouw: zorgen voor doorstroming binnen dorpen voor ouderen die kleiner willen wonen. Zelfbewoningsplicht. Eigen inwoners eerst. Duurzaamheid?	Molenhoek-zuid en andere grootschaligere ontwikkelprojecten. Betaalbaar bouwen, meer sociale woningbouw. Betaalbaarheid gaat vóór duurzaamheid Zelfbewoningsplicht
Molenhoek-zuid bouwen en ook andere locaties in de gemeente		Zelfstandige Limburgse gemeente. Samenwerking moet in belang zijn van onze inwoners. Niet meer samenwerken dan nodig is; het moet overzichtelijk en behapbaar zijn.
Breekpunten		
Géén 5a variant (vrijheid van standpunt tijdens behandeling van voorstellen vanuit het college)	Participatie onderdeel van alles wat geproduceerd wordt Serviceniveau (op peil houden?) naar de inwoners en vergadercultuur Mind-set binnen gemeentelijke organisatie	Oplossing verkeersproblematiek Betaalbaarheid boven duurzaamheid Voorkeurssamenwerking Noord-Zuid

Een akkoord op hoofdlijnen

Het akkoord beschrijft de uitgangspunten voor een op te stellen beleidsprogramma, hierna te noemen Beleidsprogramma 22-26. Het akkoord bevat nadrukkelijk geen nieuw beleid omdat daarvoor de middelen ontbreken. Wat de financiële bijdragen van het Rijk in de toekomst voor onze gemeente gaat betekenen is nog zeer onzeker. Het staande beleid wordt daarom in het op te stellen beleidsprogramma waar nodig geactualiseerd of mogelijk geschrapt.

Er is in de afgelopen jaren op veel terreinen beleid ontwikkeld en er zijn veel visies opgesteld. Veel activiteiten uit de vorige programma's lopen door in de komende raadsperiode. Leidende visies zijn o.a. de diverse structuurvisies, het landschapsontwikkelingsplan en de toekomstvisie MM2030. Actualisatie daarvan gebeurt door het opstellen van een omgevingsvisie die in het kader van de nieuwe omgevingswet verplicht is. De omgevingswet gaat in op 1 januari 2023. Daartoe moet de gemeente een omgevingsplan opstellen waarin de bestaande bestemmings- en beheersplannen worden opgenomen.

Ook andere visies zoals binnen het sociaal domein en de onlangs vastgestelde energie- en warmtevisie zullen in de komende jaren nog richtinggevend zijn voor het te voeren beleid. Voortschrijdend inzicht kan leiden tot aanpassing van deze visies.

Daarnaast heeft de gemeente een groot aantal beheersplannen waarvan de meeste iedere vier jaar geactualiseerd moeten worden.

In 2021 is er in opdracht van de gemeenteraad een ZBB (Zero-Based-Budget) traject doorlopen. In dit traject werd de gehele financiële positie van de gemeente doorgelicht om beleidskeuzes te kunnen maken die zouden leiden tot minder structurele uitgaven voor de gemeente. Daarbij werd Mook en Middelaar vergeleken met een aantal andere (vergelijkbare) gemeenten. De uitkomst van dat traject leidde tot een conclusie van BMC (de opstellers van het document): "Een kale kip kun je niet plukken" Daarmee aangevend dat onze gemeente al op het minimum uitgavenniveau zit op het overgrote deel van de beleidsterreinen. Er zijn door het college toen wel voorstellen voor mogelijke bezuinigingen gedaan die uiteindelijk ook zouden kunnen leiden tot een verschraling van het voorzieningen-niveau.

Aangezien, zoals dat voor bijna alle gemeenten geldt, er sprake is van een structureel tekort op onze inkomsten door achterblijvende financiering vanuit het Rijk, zal het in de komende jaren niet mogelijk zijn om nieuw beleid te ontwikkelen. Er is wel een herijking van het gemeentefonds in de maak, maar de invoering daarvan wordt weer uitgesteld. Deze herijking zou volgens de eerste berekening structureel gunstig uitpakken voor onze gemeente. Zeker is dat echter niet. Het op te stellen coalitieakkoord zal daarom beleidsarm zijn en zullen we creatief met onze middelen moeten omgaan.

Update herziening uitkering gemeentefonds

Betreft een indicatie. Bedragen fluctueren sterk per jaar. Leidend is de informatie en de laatste stand van zaken conform de diverse circulaires uitkeringen gemeentefonds.

Bedragen per inwoner in €

Omschrijving	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023**	**Bedrag 2024**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Accres	0	38	69	79	37
Opschalingskorting	0	18	24	30	0
Energietoeslag (INC)	18				
Totaal per inwoner	**18**	**56**	**93**	**109**	**37**
Hogere UG	**€ 144k**	**€ 447k**	**€ 743k**	**€ 870k**	**€ 295k**
CBS: 7.985 inwoners					

Het coalitieakkoord zou er dan als volgt uit kunnen komen te zien.

Onderwerp		Toelichting	Flankerend beleid/actie
Financiën	Meerjarig sluitende begroting	Structurele uitgaven moeten uit structurele middelen gedekt worden en niet door onttrekking uit de reserves gefinancierd worden. De belastingtarieven stijgen in deze periode met maximaal de inflatiecorrectie, om daarmee onze inwoners stabiliteit in de gemeentelijke lasten te geven.	
	Nieuw beleid alleen met dekking vanuit begroting.	Er kan alleen maar sprake zijn van nieuw beleid (waarvoor extra middelen nodig zijn) indien de begroting dit toelaat. Dit kan door oud beleid te schrappen, door herschikking van middelen binnen het programma of externe financiering (subsidies).	
	Financiële tekorten	Indien de rijksbijdragen vanuit het gemeentefonds ontoereikend blijven, zullen eerst die mogelijkheden vanuit het ZBB-traject benut worden die niet direct leiden tot verschraling van onze dienstverlening. Omdat verder interen op onze reserves geen optie is zullen slechts in het uiterste geval de overige mogelijkheden vanuit het ZBB-traject ingezet worden. Subsidies aan verenigingen e.d. worden vooralsnog ontzien, wel zal er kritisch naar de bestaande subsidies met betrekking tot noodzaak en wenselijkheid gekeken worden.	We zullen via onze politieke kanalen blijven ijveren voor meer budget voor onze gemeente.
	Bedrijfsvoering	Mook en Middelaar moet efficiënt omgaan met de ter beschikking staande middelen. We zitten in een tijd waar de arbeidsmarkt schaars is. Daarom moet voor de Zomerrapportage 2022 de knelpunten met oplossingsrichtingen in beeld gebracht zijn.	

Onderwerp		Toelichting	Flankerend beleid/actie
Sociaal Domein	Preventie ter bevordering gezondheid inwoners Preventie ter voorkoming van (extra) uitgaven op lange termijn	Vroegtijdige signalering en het inzetten van adequate maatregelen moeten leiden tot minder aanspraken op jeugdzorg en andere voorzieningen die bekostigd worden uit de algemene middelen. Armoede moet voorkomen worden, inwoners moeten zoveel mogelijk zelfstandig kunnen blijven participeren in de samenleving. Om grip op de situatie krijgen is het van belang grip te krijgen op de zorgvraag en de kosten. Voor jeugd en jongeren willen we een veilige omgeving waarin zij zich mogen ontwikkelen tot verstandige en zelfstandige burgers. Hiervoor zetten we in op ondersteuning jonge ouders (preventie en vroegsignalering is beter voor het kind en brengt minder kosten met zich mee). Voor de jeugd stimuleren we de samenwerking tussen scholen, (jeugd)verenigingen, gemeente en hulpverleners. Wij zien het als een inspanningsverplichting dat alle inwoners mogen rekenen op ondersteuning tot minimaal het huidige niveau, waarbij kinderen krijgen wat eigenlijk gewoon en normaal is; iedereen zichzelf een uitstapje kan permitteren; iedereen waar nodig een beroep kan doen op de voedselbank, enzovoort.	
Wonen	Onze inwoners moeten kunnen blijven wonen in onze gemeente. Naast Molenhoek-Zuid moeten ook andere kernen potentiële locaties ontwikkeld worden.	Er moeten meer woningen gerealiseerd worden die financieel bereikbaar zijn voor alle doelgroepen van inwoners die op zoek zijn naar een huis. Het duurzamer (boven de BENG-norm) maken van nieuwbouwwoningen mag niet leiden tot een kostenverhoging waardoor er voor starters geen betaalbare woningen beschikbaar komen.	Wij gaan het huidige woonbeleid tegen het licht houden en aanscherpen, bijvoorbeeld door onderzoek naar zelfbewoningsplicht, waardoor meer woningen beschikbaar kunnen komen voor onze eigen inwoners
Mobiliteit	Duurzame oplossingen voor grote verkeersvraagstukken.	Met het gereedkomen van de elektrificatie van het spoor, de aanleg van een fietsbruggetje in Molenhoek moet er een oplossing komen voor de overlast van de verkeersafwikkeling naar de A73 op de Heumensebaan, Ringbaan en Groesbeekseweg. Het in gang gezette participatietraject voor de Ecozone moet de bouwstenen leveren voor een gedragen oplossing. Waarbij de fracties de ruimte hebben hun eigen afwegingen te maken.	Er wordt uitvoering gegeven aan het mobiliteitsplan inclusief de verkeersproblematiek Heumensebaan, Ringbaan en Groesbeekseweg.

Onderwerp		Toelichting	Flankerend beleid/actie
Regionale samenwerking	De noord-zuid discussie is geen issue voor onze gemeente en herindeling is niet aan de orde.	Er wordt samengewerkt met gemeentes en in regio's op onderwerpen die voor onze gemeente (inwoners en ondernemers) van belang zijn en meerwaarde hebben. Daartoe toont de gemeente zich een betrouwbare samenwerkingspartner op basis van halen en brengen. We moeten kritisch zijn op de onderwerpen waarop samengewerkt wordt. We werken niet samen omwille van het samenwerken, maar zijn wel loyaal aan en solidair met onze partners. We moeten ook kritisch zijn op het outsourcen van werk.	
Inwoners-participatie en dienstverlening	Inwoners tijdig betrekken bij veranderingen in hun leefomgeving	In de discussie rond inwonerparticipatie wordt ook vaak de inzet van deskundigheid vanuit de bevolking genoemd. Er zijn veel onderwerpen waarop dit heel goed mogelijk is. Bij het inzetten van deskundigheid vanuit de bevolking voor gemeentelijke vraagstukken moet kritisch bezien worden of er ook persoonlijke, mogelijk commerciële belangen een rol spelen. Belangenverstrengeling moet ook op dit punt voorkomen worden. Adviesorganen moeten onafhankelijk zijn en adviseren. Participatie vraagt ook om een ander denken bij ambtenaren en bestuurders. Bij het opstellen van een nieuw reglement van Orde van de Gemeenteraad zal uitdrukkelijk inwonerparticipatie moeten worden ingebed.	Inwonerparticipatie is geen doel maar een middel om de inwoners meer te betrekken bij de politiek en veranderingen in hun eigen leefomgeving. In de nieuwe omgevingswet is het betrekken van inwoners een nadrukkelijk issue. Het is goed om in dat kader inwonerparticipatie opnieuw te bezien. Het huidige beleid wordt kritisch bezien en na overleg met diverse belangengroeperingen bijgesteld.
Sport, jeugd en vereniging en		Binnen de gemeente zijn er ruime sportmogelijkheden. Dit is belangrijk voor de fysieke en sociale ontwikkeling. Met name voor onze jeugd willen we dit stimuleren en faciliteren. We ondersteunen waar mogelijk deze verenigingen.	
Natuur en woonomgeving		De aandacht voor onze inwoners gaat hand in hand met aandacht voor de leefomgeving, natuur, milieu en duurzaamheid. Zorg voor de natuur, minder afval, alternatieve vormen van energieopwekking, energiebesparing, enzovoorts zijn uitingen daarvan. Duurzaam leven dient voor alle inwoners betaalbaar te zijn. We willen bewoners belonen en stimuleren voor het behoud van onze leefomgeving. De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.	
Energietransitie, klimaat en milieu		Maak t.a.v. de energietransitie een planning tot 2030 zodat jaarlijks de doelstellingen geëvalueerd kunnen worden. Gemeentelijk maatschappelijk vastgoed zoveel als mogelijk voorzien van zonnepanelen.	

Onderwerp		Toelichting	Flankerend beleid/actie
Toerisme en recreatie		Toerisme speelt een grote rol in de lokale economie. We willen het toerisme in onze gemeente bevorderen en kwalitatief op een hoger niveau brengen. We hebben het geluk van een mooie natuur die zich op velerlei wijzen manifesteert: bos, heide, struinpaden langs de Maas, weide en water. Bewoners en ondernemers hebben hierin een gemeenschappelijk belang. Dit krijgt bijvoorbeeld vorm in Proef Plasmolen. Gezamenlijk komen inwoners en ondernemers tot een breed gedragen resultaat met respect voor elkaars belangen. We moeten de meekoppelkansen die er zijn binnen de uitvoering/realisatie van de Lob van Gennep benutten.	
Kunst, cultuur en monumenten		In onze gemeente spelen kunst en cultuur een belangrijke rol; er zijn veel initiatieven. Deze organisaties zijn van belang voor leefbaarheid. Wij ondersteunen waar mogelijk deze initiatieven.	

Beleidsprogramma 22-26

Een nieuwe ploeg zal zich moeten inwerken. Een onderdeel daarvan is het zich eigen maken van het coalitie-programma en de implementatie in het gemeentelijk beleid. In tegenstelling tot wat tot nog toe gebruikelijk was, stellen wij voor om het opstellen van een coalitieprogramma (niet het coalitieakkoord) en collegeprogramma samen te laten vallen. Er is in deze opzet gekozen voor een coalitieakkoord op hoofdlijnen die de kaders bevat voor het beleidsprogramma. Het programma krijgt de naam: Beleidsprogramma 22-26 met een nog nader te bepalen subtitel

Als de aspirant-wethouders samen met de fractievoorzitters het Beleidsprogramma 22-26 opstellen, ontstaat er enerzijds synergie en commitment en anderzijds raken zij ook vertrouwd met de materie. Het beleidsprogramma beschrijft de onderwerpen, met een denkrichting, die in de komende vier jaar aan bod komen. Daar hoort ook een kostenplaatje bij. Het gaat hierbij nadrukkelijk om denkrichtingen die in de komende jaren moeten worden omgezet in beleid. De aspirant wethouders en fractievoorzitters worden daarbij ondersteund door de ambtelijke organisatie. Dit programma wordt onderdeel van de Zomerrapportage die door de raad wordt vastgesteld in op 15 juli 2022. Deze werkwijze levert tijdswinst op voor het opstellen van zowel de zomerrapportage als de begroting 2023 – 2026. Vooruitlopend op de besluitvorming hierover is de gemeentesecretaris gevraagd om een werkbaar voorstel te doen voor de uitvoering.

Het nieuwe college is verantwoordelijk voor het opstellen van het beleidsprogramma 22-26.

Het proces

De formatieperiode kan kort zijn.

De wethouders: Ton Herings(DGP), Frank Dillerop (PvdA) en Holger Rodoe (VVD) zijn inmiddels bekend. De fractievoorzitters zijn Cornelieke van de Bergh (VVD), Fred Baars (DGP) en Ton Broekmans (PvdA).

Het nieuwe college zal zich vertrouwd moeten maken met de werkwijzen en procedures die in de gemeente gehanteerd worden. Daartoe is een overdrachtsdocument opgesteld met nuttige informatie die de wethouders op weg moeten helpen. (gemeentesecretaris)

Er is inmiddels ook een eerste indicatie van de portefeuilleverdeling gemaakt. Voor de nieuw te benoemen wethouders zal een integriteitsonderzoek plaatsvinden. Daarna kan de benoeming plaatsvinden. Dat proces wordt vanuit het gemeentehuis begeleid.

Planning

week	Datum	Onderwerp	Acties	Wie
15	12 april 2022	Vaststellen Coalitieakkoord	Locatie 't Zwaantje Vergadermoment vanaf 16:30 – 21:00 Programma: 16:30 -18:00 Bespreken en vaststellen coalitieakkoord 18:00 - 19:30 Eenvoudige maaltijd voorafgegaan door een aperitief 19:30 – 21:30 Werken aan een coalitie Verwachtingen, uitdagingen en bedreigingen 21:30 afsluitend drankje aan de bar	Geertjan Wienhoven (technisch voorzitter) DGP: Fred Baars en Ton Herings VVD: Cornelieke van den Bergh en Holger Rodoe PvdA: Ton Broekmans en Frank Dillerop
16	20 april 16:00 u Heikant 20:00 u raadzaal Datum tijd??	Ondertekening coalitieakkoord Start opstellen beleidsprogramma 22 – 26 Start werkgroep "Het nieuwe vergaderen van de gemeenteraad" met ondersteuning van de Griffie.	Persmoment: Geertjan Wienhoven en Annemie Otten Fractievoorzitters zitten achter de tafel voor ondertekening en vragen te beantwoorden. Introductie en vervolgacties in overleg met gemeentesecretaris Ton Herings overlegt (aftrap) met Griffier Afgevaardigden vanuit de Raad	Ton Herings, Cornelieke van den Bergh en Ton Broekmans gemeentesecretaris de fractievoorzitters en wethouders VVD: Cornelieke van den Bergh, PvdA: Ton Broekmans, DGP: Luc van der Linden en GL: Hanneke Roozendaal
17	28 april 2022	Aanleveren documenten raadsvergadering t.b.v. installatie nieuwe college	Besluiten voorbereiden	Griffier, (Gemeentesecretaris) en Burgemeester
18				
19	12 mei 2022	Raadsvergadering: Installatie nieuw college Besluit ontheffing voor Holger Rodoe als niet ingezetene van Mook en Middelaar	Besluiten voorbereiden	Griffier en Burgemeester
26	20 juni 2022	Aanleveren stukken voor de raad: Zomerrapportage met Beleidsprogramma 22 - 26 Nieuwe Reglement van Orde van de gemeenteraad		College B&W Griffier

week	Datum	Onderwerp	Acties	Wie
28	14 juli 2022	Zomerrapportage inclusief beleidsprogramma Nieuw Reglement van Orde van de gemeenteraad		Gemeenteraad

DGP

Bestuur. Openbare orde en veiligheid. Samenwerking.	Sociaal Domein. Gemeenschap en Zorg.	Onderwijs. Sport. Jeugd.	Wonen.
• De DGP wil dat Mook en Middelaar een zelfstandige Limburgse gemeente blijft; • De DGP is ongebonden en bedrijft onafhankelijke politiek, DGP-leden zijn sociaal en betrokken; • Bij ons staan inwoners en ondernemer voorop. Wij zijn er voor hun belangen. Wij willen dat er met iedereen rekening gehouden wordt.	• Geen bezuinigingen op subsidies voor onze verenigingen; • Een goede ondersteuning en waardering voor de vrijwilligers en mantelzorgers; • Het niveau van voorzieningen zoals winkels, basisscholen, voor- en naschoolse opvang, gezondheidscentra, behouden; • Een sociaal, rechtvaardig en betaalbaar systeem van zorgverlening en aandacht voor onze jongeren.	• Het bestaande aanbod aan onderwijs- en sportvoorzieningen in onze gemeente behouden; • De Adalbertschool in het centrum van Mook houden en niet verplaatsen naar de rand van het dorp; • Nieuwbouw voor het Kandinsky College mits die bekostigd kan worden uit rijksmiddelen; • Meer aandacht voor jongeren en een efficiënte inzet van preventieve jeugdzorg.	• Betaalbare woningen voor iedereen en speciale aandacht voor jongeren en ouderen; • Molenhoek-Zuid als een kans zien; • Dat de kosten voor een eventuele verplaatsing van de volkstuinen, op het woningbouwproject verhaald worden; • Dat alternatieve woonvormen voor ouderen en jongeren mogelijk gemaakt worden; • Woonplicht voor nieuwbouwlocaties.

Werken. Inkomen Lokale economie.	Verkeer. Milieu. Duurzaamheid.	Toerisme en recreatie.	Financiën. Belastingen.
• Leegstand van bedrijfspanden tegengaan; • Als langdurige leegstand van bedrijfspanden dreigt, moet gezocht worden naar alternatieve invulling; • Inwoners moeten kunnen blijven participeren in de samenleving door ondersteuning bij werk en inkomen; • Maatschappelijk verantwoord ondernemen bevorderen; • Gebruik van fiets en OV stimuleren en faciliteren.	• Een duurzame gezonde leefomgeving; • Meer energiebesparing door iedereen, met financiële ondersteuning voor de laagste inkomensgroepen; • Een klimaatbestendige gemeente, meer bomen in de wijken; • Een circulaire economie, afvalscheiding belonen; • Geen weg door de spoorzone als er geen draagvlak voor is of de verkeersproblematiek opgelost kan worden met alternatieve maatregelen.	• De aantrekkingskracht van Mook en Middelaar vergroten; • De Maaskade met de haven en de oude veerstoep aantrekkelijk maken voor toeristen en inwoners; • Het Maasheggenlandschap herstellen en de inrichting van de Lob van Gennep gebruiken als kans om andere projecten te realiseren; • Versnelling van de plannen in Plasmolen.	• Meer geld voor burgerparticipatie inzetten; • Slechts een trendmatige verhoging van de lokale belastingen; • Belastingen zijn niet bedoeld om spaarpotjes te maken maar om voorzieningen die niet door het Rijk vergoed worden te financieren; • Gratis aanleveren van herbruikbaar afval en restafval op basis van gewicht afrekenen.

Bestuur. Openbare orde en veiligheid. Samenwerking.	Sociaal Domein. Gemeenschap en Zorg.	Onderwijs. Sport. Jeugd.	Wonen.
• Samenwerking in het Rijk van Nijmegen, zonder de gemeenten in het zuiden uit het oog te verliezen; • Zoeken naar nieuwe en betere manieren om met inwoners te communiceren; • Inwoners en dorpsraden vooraf actief betrekken bij nieuwe plannen en meer ruimte geven voor eigen initiatieven; • Vakmensen op wethoudersposten; • Inzetten op gericht handhaven.	• De kleine schaal van onze gemeente is onze kracht; • Kleinschalige betrokken organisaties, gericht op preventie en vroege interventie; • Ons sociale vangnet moet effectiever met meer oog voor individuele mogelijkheden; • Mensen behoeden voor onbedoeld frauderen, zonder dat er onmenselijk gecontroleerd wordt.	• Inzetten op het behouden van de basisscholen in alle drie de kernen; • Investeren in het Kandinsky als deze in onze gemeente wil blijven; • Initiatieven van inwoners op het gebied van sport en spel ondersteunen en faciliteren; • Verenigingen zijn onmisbaar. Wij willen gezamenlijk op zoek naar een manier waarop ze hun functie nog meer kunnen verstevigen.	• Behouden van de landelijke uitstraling van onze gemeente met veel groen en laagbouw; • In Molenhoek-Zuid bouwen naar de behoefte van onze inwoners, zodat doorstroom wordt bevorderd; • Ervoor waken dat onze kernen te veel verstedelijken; • Extra aandacht voor starters, senioren en jonge gezinnen.

Werken. Inkomen Lokale economie.	Verkeer. Milieu. Duurzaamheid.	Toerisme en recreatie.	Financiën. Belastingen.
• Toeristisch platform transformeren tot een ondernemersplatform voor alle ondernemers; • Eigenaren van natuurgebieden stimuleren actief toerisme te bevorderen met gevoel voor de natuur; • Samen met ondernemers beleid ontwikkelen waarbij de gemeente faciliterend optreedt; • Ruimhartig omgaan met aanvragen van ondernemers bij initiatieven om de coronacrisis het hoofd te bieden.	• Geen nieuwe weg door de spoorzone, maar deze bestemmen als natuurgebied; • Huidige verkeersproblematiek oplossen door een rigoureuze andere indeling van Groesbeekseweg, Heumensebaan en Ringbaan, niet door het verplaatsen van het probleem; • Energiecafé actief betrekken bij (nieuwbouw)plannen in de gemeente; • Zoveel mogelijk zonnepanelen op gemeentelijke bouwwerken.	• Ondernemers stimuleren d.m.v. een gezamenlijk beleid op culinair, lang verblijfs- en dagbezoek; • Doorpakken met Proef Plasmolen; • Het verfraaien van de entree van onze gemeente, met name aan de zuidkant; • Oplossen van de parkeerproblemen in Plasmolen, waarbij ieder zijn deel bijdraagt.	• Door afgewogen keuzes met betrekking tot samenwerking kunnen we de belastingdruk beter beheersen; • Voor de komende jaren zal de OZB niet stijgen; • Door beter zicht op de uitgaven kunnen we onze reservepositie weer versterken; • De gemeentefinanciën moeten voor de inwoner op 2 A4-tjes inzichtelijk gemaakt worden.

PvdA
Mook en Middelaar
Lokaal Sociaal

Bestuur. Openbare orde en veiligheid. Samenwerking.

- Gemeente voor burger, niet andersom;
- Inwoners tijdig bij plannen betrekken en informeren;
- Gebruik kennis, kunde en organisatietalent van inwoners;
- Warm welkom nieuwe inwoners (welkomstpakket, excursie/wandeling
- Burgerschapsdag voor groep 8;
- Gemeentelijke dienstverlening: vriendelijk en dicht bij burger;
- Dienstverlening: efficiënt en effectief. Afhandeling en beantwoording brieven en mails alert en adequaat.

Sociaal Domein. Gemeenschap en Zorg.

- Voor jeugd en jongeren een veilige omgeving om zich te ontwikkelen tot verstandige en zelfstandige burgers;
- Waardering en ondersteuning voor mantelzorgers om eigen leven te blijven leiden;
- Financiële problemen gezinnen vroegtijdig signaleren ter voorkoming ergere problemen;
- Gemeente neemt voortouw bij ondersteunen van mensen met beperking, en met afstand tot arbeidsmarkt.

Onderwijs. Sport. Jeugd.

- Leergeld De Stuwwal, voor ondersteuning van gezinnen die het niet zo breed hebben, continueren;
- Elke kern goede (binnen)faciliteit voor sport, voor school en verenigingen;
- Sociale functie van sportverenigingen versterken door verbindingen met scholen, buitenschoolse opvang, welzijn, jeugdzorg en gemeenschapshuizen;
- Gezinnen ondersteunen met een bijdrage aan een sportvereniging;
- Voor verkiezingsprogramma: https://mook.pvda.nl.

Wonen.

- Speciale aandacht starters, eenpersoonshuishoudens, meergeneratiewoningen, splitsing van woningen;
- Behoud van aanbod van sociale huurwoningen, samen met Destion;
- Voorrang bij toedeling sociale woningen voor eigen inwoners gemeente;
- Bij invoering van Omgevingswet de burgerparticipatie uitwerken en realiseren;
- Duurzaam bouwen voor substantiële bijdrage aan klimaatdoelstelling van gemeente;
- Verkrotting tegengaan en aanpakken.

Werken. Inkomen Lokale economie.

- Stageplekken/werkervaringsplaatsen binnen gemeentelijke organisatie;
- Ondersteunen inwoners (uitkeringsgerechtigd of met afstand tot arbeidsmarkt) bij vinden betaald werk;
- Lokale ondernemers actief uitnodigen voor werkzaamheden voor gemeente;
- Samen met ondernemers bekijken hoe gevolgen coronapandemie te beperken;
- Meer aandacht voor eenoudergezinnen;
- Effectieve armoedebestrijding met inzet extern beschikbaar gesteld geld.

Verkeer. Milieu. Duurzaamheid.

- Waken voor 'waterbedeffect', waarbij verkeersoplossing op ene plek verkeersprobleem elders veroorzaakt;
- Burgers actieve rol bij vergroenen leefomgeving adoptie straten door burgers (buurt) verenigingen;
- Stationsterrein krijgt status 'natuurgebied'
- Bij nieuwbouw en renovatie NOM-woningen (Nul-Op-de Meter);
- Gemeente voorbeeld in energieneutraal maken door alternatieve energiebronnen.

Toerisme en recreatie.

- Maasdijken aantrekkelijk voor wandelaars;
- Middelaarse veerpont blijft varen;
- Bloemrijke wegbermen in onze kernen;
- Stationskiosk voor toeristische informatie en ov-fietsen;
- Wandel-, fiets- en mountainbikeroutes bundelen in toegankelijke app;
- Gemeentelijke monumentenlijst actualiseren;
- Meer kunst en cultuurhistorie in openbare ruimte;
- Instellen kunst- en cultuurprijs.

Financiën. Belastingen.

- Belastingdruk burgers beperken;
- Gemeentelijke taken alleen uitbesteden als marktpartijen werk beter en goedkoper kunnen;
- Deskundige burgers betrekken bij uitvoering taken gemeente;
- Toeristenbelasting volgens werkelijke aantal overnachtingen;
- Gezinnen/inwoners onder het bestaansminimum ondersteunen;
- Voorzieningen welzijn en leefbaarheid in kernen behouden;
- Voor complete verkiezingsprogramma: ton.broekmans@outlook.com.